

Men er dette nu begyndelsen til enden eller blot enden på begyndelsen? Er det den ro, vinteren fremkalder, før forårsstormen atter sætter ind? Vi ved det ikke, men vi kan kun frygte det sidste. Det ulmer kraftigt i Vojvodina, Kosovo og Bihac; Kroatien lægger op til en krig mod de serbiske kroater; muslimske tropper spærrer de danskere inde, som det for et halvt år siden var så vigtigt at få frem til Tuzla, og de serbiske bosnere er stadig klar med nye provokationer og er uvillige til at acceptere den deling, kontaktgruppen har lagt op til.

For at kunne elevere krigen har Kroatien meddelt, at FN-tropperne skal ud. De forstyrrer os, siger præsident Tudjman ligefrem til årets nr. 4 af Der Spiegel, og han bebuder, at Kroatien om nødvendigt vil tilbageerobre Krajina med militær magt. Der er god grund til at holde et vågent øje med kroaterne, hvis overholdelse af menneskerettighederne heller ikke er, som den burde være.

I Europarådet modtog vi i sidste uge en rapport om forholdene i Kroatien, hvoraf det fremgår, at mennesker tvangs fjernes med vold og deres bohavne konfiskeres eller smadres, at forbrydelser mod bosiddende serbere ikke forfølges af ordensmagten, og at bosniske flygtninge tvangsindrulles i den kroatisk hær.

Et anset amerikansk dagblad mere end antyder, at regeringen i Bosnien-Hercegovina bevidst undlod at reparere vandledninger i Sarajevo igennem et helt år for at opretholde den katastrofale situation, hvor mennesker med fare for livet hentede vand i spande, og dermed fik man fastholdt medieopmærksomheden og det internationale pres.

FN's generalsekretær har i en rapport afgivet til Sikkerhedsrådet den 1. december 1994 påpeget, at muslimerne har benyttet de såkaldte sikre zoner til at forberede militære aktioner. De militære hovedkvarterer befinder sig i Bihac, Tuzla og Sarajevo, og våbenfabrikkerne i Tuzla og Goradze fabrikerer ammunition og kemiske våben, skriver generalsekretæren.

Når FN-tropperne skal beskytte sådanne aktiviteter ved deres tilstedeværelse i de sikre zoner, bliver det, konkluderer FN's generalsekretær – og jeg citerer fra side 9 i rapporten:

»... vanskeligt at opretholde upartiskheden, og der er en risiko for, at styrken opfattes som part i konflikten.«

Derfor opfordrer Boutros-Ghali til, at alle former for militær aktivitet skal fjernes som forudsætning for, at FN kan rykke ind og med sin til-

stedeværelse være en beskytter af zonerne, ligesom han opfordrer til, at man i fremtiden afmærker zonerne klarere.

Det er klart, at generalsekretærens opfordring skal efterkommes, hvis vi skal sikre zonerne, opretholde FN's neutralitet og undgå, at FN-tropperne inddrages direkte i krigen. Det er lige så klart, at FN-styrkerne skal udnytte det mandat, de allerede har.

Det er en fejl, som vi må have lært af, at der er dobbeltkommando i forbindelse med deres aktivitet: såvel en militær på stedet som en politisk igennem FN. Denne dobbeltkommando gør det umuligt at sætte sig i respekt i tide og f.eks. skyde de serbiske kamphelikoptere ned, som krænger flyveforbudet.

Det er en fejl, at undsætning til enheder, som kommer under beskydning, enten udebliver eller er for længe undervejs på grund af denne dobbeltkommando. Begge dele bevirker, at de bosniske serbere roligt kan blæse på alle forskrifter og FN-personalet får urimelige og nedværdigende arbejdsvilkår.

Enten har FN givet nogle i opdrag at bevare freden og svare igen på provokationer, og så skal disse have frihed til at handle efter forskrifterne, eller også skal FN undlade at give opdraget overhovedet.

Der skal også holdes nøje øje med serberne og ikke mindst deres optræden i Kosovo og Vojvodina. Deres medvirken til fredsprocessen skal fastholdes og opmuntres, fordi vi ikke får de bosniske serbere til at indstille kamphandlingerne uden Serbiens pres.

Derfor skal sanktionerne ophæves i takt med, at Serbien bidrager aktivt til freden. De har virket og har en betydelig virkning på det serbiske folk, men så skal dette folk også mærke, at fredsviljen giver bonus, ligesom det straks skal mærke, hvis det skorter på fredsvilje.

Men der skal så sandelig også lægges et meget kraftigere pres på Grækenland for at få dette EU-land til at standse sin provokerende opførsel over for Makedonien, som ikke ligefrem gør det lettere at sikre en fredelig udvikling i dette land.

Om nogle måneder udløber våbenhvilen mellem muslimerne og serberne i Bosnien-Hercegovina, og samtidig udløber FN's mandat i Kroatien. Det kan udløse en yderst alvorlig forværring af situationen, som bliver uoverskuelig, hvis Kroatien står fast på, at FN skal ud. Dermed bliver det formentlig vanskeligt at undgå en krig i Krajina, og det bliver endnu vanskeligt